

Ірина Лиханова,

кандидат історичних наук, науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

e-mail: lihanova7422@nbuv.gov.ua

тел.: (044)524-26-97

**БІБЛІОГРАФІЧНІ ВИДАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО:
ВІХІ СТОЛІТНЬОГО ПОСТУПУ (1918–2018)**

У статті розглянуто серію показників, підготовлених у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, які розкривають різносторонні аспекти її діяльності за сто років (1918–2018). Особливість та цінність цих показників у тому, що вони охоплюють не лише праці співробітників Бібліотеки, але й інших авторів, які торкаються історії цієї унікальної установи, висвітлюють теоретичні та методичні проблеми бібліотекознавства, бібліотечної справи, книгознавства, бібліографознавства, архівознавства, документознавства та інформаційної діяльності. Тут відображено й праці, видані за матеріалами унікальних фондів Бібліотеки. До 100-річчя Бібліотеки відділ національної бібліографії підготував показник «Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (2004–2018 рр.)», який хронологічно продовжує аналогічні попередні видання. Його електронна версія представлена на сайті НБУВ (www.nbuv.gov.ua). Матеріали аналізованих показників дають змогу читачеві простежити 100-річну історію становлення й розвитку Бібліотеки, оцінити науковий доробок її співробітників на ниві бібліотечної справи, зрештою, скористатися цим здобутком у практичній діяльності.

Ключові слова: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, бібліографічний огляд, бібліотекознавство, бібліотечна справа.

Ці дві установи – Національна бібліотека Української Держави та Українська Академія наук мають першорядне національне значення, вони повинні з'явитися могутніми чинниками подальшого розвитку науки і освіти в Україні і піднесення її духовних сил.

В. І. Вернадський

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (надалі – НБУВ) – одна з найбільших бібліотек світу, потужний науково-дослідний, інформаційно-культурний центр нашої держави. Її фонди налічують © Лиханова І., 2019

15,7 млн документів і відповідно до українського законодавства є національним культурним надбанням України [3]. За роки незалежності НБУВ перетворилася на одну з комплексних, багатопрофільних установ НАН України в галузі гуманітарних і суспільних наук. Цьому значною мірою сприяло створення на початку 90-х років у структурі Бібліотеки за ініціативи тодішнього генерального директора, академіка О. С. Онищенко спеціалізованих наукових підрозділів, зокрема таких інститутів: рукопису, архівознавства, української книги (нині книгознавства), біографічних досліджень, бібліотекознавства, інформаційних технологій, а також Служби інформаційно-аналітичного забезпечення (СІАЗ).

У НБУВ сформувалися й успішно функціонують наукові школи на ниві бібліотекознавства, книгознавства, документознавства, бібліографознавства, кодикології та кодикографії, бібліометрії, наукометрії, збереження, консервації і реставрації книжкових та рукописних пам'яток. Бібліотека інтегрує рукописні, друковані та електронні ресурси, здійснює науково-дослідну роботу з документами на різних носіях інформації. У НБУВ готуються наукові кадри вищої кваліфікації в аспірантурі та докторантурі.

Бібліотека співпрацює з провідними вітчизняними та зарубіжними бібліотеками, науково-інформаційними установами та асоціаціями. Бібліотека – член IFLA, Бібліотечної асамблеї Євразії, Міжнародної асоціації наукових бібліотек, Міжнародної асоціації музичних бібліотек, архівів і документальних центрів. На базі НБУВ діє Рада директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук – членів Міжнародної асоціації академій наук, Асоціації бібліотек України, Українського бібліографічного товариства. Бібліотека здійснює книгообмін з науковими установами, організовує міжнародні конференції, симпозіуми, наради з актуальних питань розвитку діяльності бібліотек у сучасному світі.

Становлення і розвиток Бібліотеки як комплексної науково-дослідної, бібліотечно-інформаційної та культурно-просвітницької установи відображено в бібліографічних показниках, які охоплюють видання НБУВ та літературу про її діяльність упродовж 1918–2018 рр. Цінність таких видань у тому, що вони, окрім праць співробітників Бібліотеки, фіксують доробок й інших авторів, які торкаються історії цієї унікальної установи, висвітлюють теоретичні та методичні проблеми з означених нами вище проблем. Тут відображено також і праці, видані за матеріалами фондів Бібліотеки, здебільшого унікальних.

До ювілеїв Бібліотеки такі показники готує відділ національної

бібліографії. У 1970 р. до 50-річчя Бібліотеки було видано покажчик «Центральна наукова бібліотека Академії наук УРСР, 1919–1969 рр.» [4]. Матеріали покажчика відображають багатоаспектну діяльність Бібліотеки за півстоліття як визначного культурно-освітнього і наукового закладу.

Покажчик включає праці відомих бібліотекознавців, книгознавців, бібліографів, зокрема таких як О. Андріївський, Д. А. Балика, Л. В. Беляєва, Я. Д. Бірюк, І. З. Бойко, Л. І. Гольденберг, Б. І. Зданевич, В. Ф. Іваницький, В. А. Ігнатієнко, Н. Ф. Королевич, Ф. П. Максименко, С. І. Маслов, О. М. Магвієнко, Ю. О. Меженко, С. Й. Петров, П. М. Попов, С. П. Постернак, Ф. К. Сарана, С. В. Сороковська, А. Д. Ульянова М. І. Ясинський та ін. Це насамперед теоретичні та методичні розробки, праці історичного змісту, бібліографічні покажчики, рецензії та бібліографічні огляди літератури.

За 50 років діяльності Бібліотеки побачили світ понад 200 праць, більшість із яких – це вагомі бібліографічні покажчики з різних галузей вітчизняної науки, історії книги та книгодрукування, біобібліографії, метабібліографії тощо. Зокрема, «Українська мова, 1918–1961 рр.», «Глини Української РСР, 1860–1960», «Фізична географія УРСР, 1840–1958», «Природні горючі гази Української РСР та їх використання (1917–1961)», «Хімічна мінеральна сировина УРСР, 1917–1963 рр.», «Історія економічної думки на Україні», «Слов'янська філологія на Україні (1958–1962)», двотомник «Т. Г. Шевченко: бібліографія літератури про життя і творчість, 1839–1959», «Матеріали до краєзнавчої бібліографії України, 1847–1929» Ф. П. Максименка, «Каталог інкунабулів бібліотеки АН УРСР» Б. І. Зданевича, «Розвиток радянської археології на Україні (1917–1966)» та «Археологічні дослідження на Україні (1917–1957)» І. Г. Шовкопляса та ін.

Зростання наукового потенціалу установи ілюструють матеріали покажчиків видань Бібліотеки та літератури про її діяльність, що вийшли у світ за цей період. У 1975 і 1979 рр. було видано покажчики, які включали публікації про діяльність Бібліотеки та праці її співробітників відповідно за 1970–1974 та 1975–1978 роки [5–6]. У 1993 р. до 75-річчя заснування Бібліотеки було видано покажчик «Центральна наукова бібліотека Академії наук ім. В. І. Вернадського, 1918–1993 рр.» [7]. Під керівництвом завідувача відділу національної бібліографії В. Ю. Омельчука над покажчиком працювали досвідчені бібліографи Л. С. Новосьолова, Н. М. Погребецька, Л. М. Ковінченко, О. О. Фіклістова, М. Д. Бойченко, Т. Є. Яковець, Е. П. Євженко, І. І. Діденко, О. В. Чупрієнко, І. Г. Шовкопляс, Р. С. Жданова.

Нові соціально-політичні реалії позначилися на принципах відбору

відповідних джерел. Укладачі прагнули з максимальною повнотою показати діяльність Бібліотеки. Особливо цінним було те, що до покажчика увійшли матеріали за перший рік діяльності Бібліотеки (1918 р.), «реабілітована література», праці про її діяльність із часописів української діаспори, що є у фондах Бібліотеки, зокрема «Сучасність» (Мюнхен), «Визвольний шлях» (Лондон), «Українська книга» (Філадельфія), «Україна в світі» (Торонто) та ін.

Використовувалися й бібліографічні посібники, зокрема щорічник «Інформаційний покажчик бібліографічних праць, виконаних бібліотеками та науковими установами системи Академії наук УРСР у ... році» (1972–1988), бібліографічний покажчик «Бібліотекознавство і бібліографія», «Бібліографічний покажчик наукових праць Української еміграції, 1920–1931 рр.» тощо.

Основу покажчика складають матеріали попередніх видань, що охоплюють період діяльності Бібліотеки з 1919 по 1978 рр. Подальші відомості (1979–1989 рр.) було взято із картотеки видань про історію та діяльність Бібліотеки, зібрану й опрацьовану у відділі національної бібліографії. Опрацьовано й річні звіти Бібліотеки, «Літописи друку» тощо.

На відміну від попередніх видань до покажчика 1993 р. не було включено праці співробітників Бібліотеки з інших галузей знання, публікації про співробітників та методичні матеріали з обмеженим накладом. Записи у покажчику систематизовано відповідно до структури попередніх видань, що розкриває основні напрями багатоаспектної діяльності Бібліотеки. У межах кожного розділу бібліографічні описи розміщено в хронологічній послідовності, у межах року – за алфавітом прізвищ авторів або назв творів.

Покажчик доповнено новими розділами: «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів», «Архівознавство» та «Архівні фонди» (до бібліотеки надійшли архівні фонди Академії наук України). У розділі «Організація каталогів і картотек» з'явився новий підрозділ «Електронний каталог». Допоміжний апарат покажчика складається з іменного покажчика та хронологічного списку видань Бібліотеки.

Покажчик «Центральна наукова бібліотека Академії наук ім. В. І. Вернадського, 1918–1993 рр.» було видано в той час, коли Бібліотека розпочала роботу над програмою «Національна бібліографія України», яка передбачала розроблення теоретико-методологічних засад національної бібліографії та створення бібліографічних видань. Серед першочергових завдань – визначення джерельної бази. Співробітники відділу наукової бібліографії (нині відділ національної бібліографії)

одночасно зі укладанням покажчика вивчали й джерела національної бібліографії.

Отже, покажчик містить значний масив видань, що висвітлюють теоретичні та практичні аспекти національної бібліографії. Перш за все це законодавчі акти, постанови й розпорядження урядів, положення, які регламентують діяльність Бібліотеки в галузі бібліографії, резолюції конференцій та нарад, оскільки саме вони відображають об'єктивний розвиток національної бібліографії – «Закон про утворення фонду Національної бібліотеки Української держави» (1918); «Закон про друковані видання, ухвалений Радою народних міністрів, затверджений 26 січня 1919 р.», «Резолюції Першої конференції наукових бібліотек» (1925), «Протокол наради, присвяченої складанню «Бібліографії української книги 1798–1914 рр.» (1945) тощо.

Концепція національної бібліографії, розроблена НБУВ, базується на положеннях Резолюції першої конференції наукових бібліотек УРСР 1925 р., науково-методичних розробках Комісії бібліотекознавства та бібліографії Всенародної бібліотеки України, теоретичних працях відомих бібліографів: В. Ф. Іваницького, М. І. Сагарди, Ф. П. Максименка, Ю. О. Меженка, С. І. Маслова, М. І. Ясинського.

Представлені у покажчику бібліографічні посібники використовувалися в подальшій роботі зі створення Українського бібліографічного репертуару. Це такі покажчики як «Бібліографія української преси (1816–1916)» В. А. Ігнатієнка, «Матеріали до краєзнавчої бібліографії України, 1849–1929» Ф. П. Максименка, «Систематичний каталог видань Всеукраїнської академії наук, 1918–1930», «Україномовна преса Росії, 1905–1907» тощо.

Джерельна база дослідження «Національна бібліографія України» не вичерпувалася виключно матеріалами згаданого вище покажчика, водночас саме наукові праці співробітників Бібліотеки мали вирішальний вплив на розвиток української бібліографії.

До 80-річчя заснування Бібліотеки у 1998 р. було видано покажчик «Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 1918–1998: бібліографічний покажчик літератури за 1993–1998». [1] У 2005 р. вийшов покажчик «Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (1993–2003 рр.)» [2].

У порівнянні з попередніми виданнями загальна кількість публікацій, які розкривають діяльність Бібліотеки, значно збільшилася. Це пояснюється

перш за все тим, що активізувалася науково-дослідна робота. Протягом десяти років (з 1993 по 2003 р.) співробітниками було захищено 50 дисертацій (чотири з них – докторські).

Помітно активізувалася участь працівників Бібліотеки у регіональних, загальноукраїнських та міжнародних наукових конференціях. Крім того, велика кількість публікацій присвячена й щорічній міжнародній науковій конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація», яка проходить на базі НБУВ.

З'явилися й нові періодичні видання, які висвітлюють її діяльність («Бібліотечний форум України», «Бібліотечна планета», «Науково-технічна інформація», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» та ін.).

Бібліографічний покажчик «Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (2004–2018 рр.): науково-бібліографічний покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність» хронологічно продовжує попередні видання. При підготовці покажчика опрацьовано бази даних «Праці співробітників НБУВ» та «Бібліотекознавча література» Інституту бібліотекознавства, звіти про науково-дослідну роботу Бібліотеки та її підрозділів за 2004–2018 рр. тощо. Використано також інтернет-ресурси, які містять повнотекстові видання, відсутні в фондах Бібліотеки.

Вчені НБУВ мають значні здобутки щодо вивчення, збереження рукописної, книжкової та документальної спадщини України, створення національної бібліографії, розвитку української біографістики. Упродовж 2004–2018 рр. співробітники НБУВ успішно захистили 73 дисертації, 10 з яких – докторські.

Покажчик подає відомості про праці відомих дослідників у галузі бібліотечної справи та бібліотекознавства, книгознавства, бібліографознавства, документознавства, біографістики, мережевих соціальних комунікацій, зокрема таких: Л. В. Беляєва, Н. П. Бондар, О. А. Вакульчук, О. М. Василенко, І. Д. Войченко, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Т. А. Галькевич, О. М. Гальченко, В. М. Горючий, Т. Ю. Гранчак, Л. М. Гутник, Т. В. Добко, Л. А. Дубровіна, С. С. Кіраль, Г. І. Ковальчук, Л. Й. Костенко, Т. Л. Кулаковська, К. В. Лобузін, С. М. Ляшко, Н. І. Малолетова, Л. С. Новосолова, О. С. Онищенко, В. Ю. Омельчук, Т. П. Павлуша, В. І. Попик, Ю. М. Половинчак, Н. В. Стрішенець, О. П. Степченко, О. К. Супронюк, І. О. Ціборовська-Римарович, В. С. Чижко, Г. В. Юхимець, Т. А. Якубова, Л. М. Яременко, О. М. Яценко та ін.

Щорічно НБУВ публікує понад 30 книжкових наукових видань –

колективних та індивідуальних монографій, збірників документів, довідкових бібліографічних, науково-інформаційних, науково-методичних посібників, продовжуваних фахових збірників наукових праць.

Серед них – такі фундаментальні видання як «Книга в Україні, 1861–1917: матеріали до репертуару української книги» у 20-ти томах, «Видання Івана Федорова та Петра Мстиславця з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження, попримірниковий опис» Н. П. Бондар, «Слов'янська кирилична рукописна книга XII–XIII ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Каталог. Кодиколого-палеографічне та графіко-орфографічне дослідження. Палеографічний альбом» Л. А. Гнатенко, «Книжкові знаки на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: каталог» Л. М. Дениско, «Українські нотні видання 1924–1930 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: (вокальна музика): науковий каталог» Л. В. Івченко, «Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність», «Симон Петлюра на сторінках українських газет 1917–1920 років: матеріали до біобібліографії», Мідні гравірувальні дошки українських друкарень XVII–XIX ст. у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: каталог», «Тарас Григорович Шевченко: бібліографія видань творів, 1840–2014», «Кобзар» Т. Г. Шевченка у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: книгознавче та бібліографічне дослідження» Л. В. Беляєвої та І. Д. Войченко, «Світова економічна криза: причини, наслідки, шляхи подолання: бібліогр. покажчик (2008–2012)», «Схід і Південь України: час, простір. соціум: у 2 т. Т. 2: матеріали до бібліографії» тощо.

Співробітники Бібліотеки підготували довідники архівних документів, що зберігаються в архівних і рукописних підрозділах Бібліотеки, а також архівних установах Києва. Зокрема, у комплексному дослідженні Л. А. Дубровіної та Т. І. Малолетової «Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943). Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів» вперше представлено документи з історії бібліотек Києва періоду нацистської окупації 1941–1943 рр., оперативного штабу окупованих східних областей, рейхскомісара України, Київської міської управи, які зберігаються в київських архівах.

Довідник Н. Кашеварової і Н. Малолетової «Деятельность Оперативного штаба рейхслайтера Розенберга в оккупированной Европе в

період Второй мировой войны. Справочник-указатель архивных документов из киевских собраний» (Київ, 2006) репрезентує кількість і зміст київського, найбільшого з відомих, масиву документів Оперативного штабу рейхслайтера Розенберга, що здійснював у період Другої світової війни тотальну конфіскацію та привласнення Третім рейхом культурних і наукових цінностей, створення ідеологічних обґрунтувань завоювань рейху. Він зберігається в Києві у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України і налічує понад 100 тис. документів. Крім того, у Довіднику представлено документи, пов'язані з діяльністю Оперативного штабу, що зберігаються в фонді рейхскомісара України. Довідник містить поглиблену інформацію про діяльність Штабу як в окупованих східних, так і в західних областях Європи. Видання розраховане на широке коло дослідників Третього рейху.

Путівник «Архіви, колекції та зібрання державних, громадських та релігійних установ з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» є продовженням серії науково-довідкових видань, що розкривають склад та зміст багатопрофільних фондів Інституту рукопису НБУВ. Він присвячений колекційним фондам світських та релігійних установ, організацій, навчальних закладів, установ культури, просвітницьких товариств, документи яких з тих чи інших причин були передані на зберігання до НБУВ.

Видання «Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: путівник» (Київ, 2017) містить дані про кількісний і видовий склад комплексу документів особових архівних фондів видатних вчених Національної академії наук України, що зберігаються в інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського і містять інформацію про життя та діяльність визначних осіб української науки, діяльність НАН України від початку її заснування до сьогодення та хронологічно охоплюють період від середини XVIII до початку XXI століття.

У 2018 р. до 100-річчя Національної Академії наук України Бібліотека видала перший том документів і матеріалів, що розкривають історію заснування і розвиток Академії у 1918–1945 рр. «Національна Академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки: документи і матеріали». Видання підготовлено Інститутом архівознавства і вийшло у серії «Джерела з історії науки в Україні».

Бібліотека видала й ґрунтовні публікації видатних писемних пам'яток з

власних фондів. Зокрема, покажчик «Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (2004–2018)» містить описи перших публікацій в Україні видань Псалтиря в перекладі П. С. Морачевського українською літературною мовою (1865) та збірника релігійних творів «Лікарство на оспалый оумысль чоловічій (Острог, 1607)», який упорядкував Дем'ян Наливайка та ін.

Покажчик складається з 14-ти розділів, кожен із яких побудовано за хронологією, а в межах року – за алфавітом прізвищ авторів або назв творів: Офіційні матеріали; Бібліотека в контексті суспільного життя; Історія Бібліотеки; Діяльність структурних підрозділів Бібліотеки; Обслуговування читачів і органів державної влади та управління; Фонди і каталоги; Науково-дослідна та науково-організаційна діяльність; Бібліотечні електронні ресурси і технології; Співпраця Бібліотеки з установами України та міжнародні зв'язки; Бібліотечні кадри. Персоналії; Приміщення та інтер'єр Бібліотеки; Докторські дисертації; Кандидатські дисертації; Видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Загальна кількість бібліографічних записів складає понад 5 тис. позицій. Всі матеріали опрацьовано de visu. Для зручності користування виданням і з метою повнішого розкриття його змісту подано іменний та предметний покажчики. Електронна версія покажчика доступна для користувачів на порталі НБУВ (www.nbuv.gov.ua).

Отже, матеріали аналізованих покажчиків дають змогу читачеві простежити 100-річну історію становлення й розвитку Бібліотеки, оцінити науковий доробок її співробітників на ниві бібліотечної справи, зрештою, скористатися цим здобутком у практичній діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 1918-1998 : бібліогр. покажч. літератури за 1993–1998 рр. / НАН України ; уклад. Н. М. Погребецька, В. В. Матусевич ; відп. ред. В. Ю. Омельчук. Київ, 1998. 165 с.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (1993–2003 рр.) : наук.-бібліогр. покажч. видань бібліотеки та літератури про її діяльність / НАН України ; уклад. Н. М. Погребецька ; наук. ред. В. Ю. Омельчук. Київ, 2005. 518 с.
3. Попик В. Здобутки, проблеми, завдання і перспективи розвитку Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Бібліотечний вісник*. 2018. № 1. С. 20–27.
4. Центральна наукова бібліотека Академії наук УРСР : бібліогр. покажч., 1919–1969 рр. / Акад. наук. УРСР ; уклад. К. О. Коваленко, Л. Г. Битюцька,

- В. В. Павлова, Н. О. Земець ; відп. ред. С. К. Гутянський. Київ, 1970. 295 с.
5. Центральна наукова бібліотека Академії наук УРСР : покажч. літератури, 1970–1974 рр. / Акад. наук. УРСР ; уклад. К. І. Скокан, О. Я. Лук'яненко, М. К. Погребняк. Київ, 1975. 51 с.
 6. Центральна наукова бібліотека Академії наук УРСР : бібліогр. покажч., 1975–1978 рр. / Акад. наук. УРСР ; уклад. С. В. Сороковська ; відп. ред. С. К. Гутянський. Київ, 1979. 85 с.
 7. Центральна наукова бібліотека ім. В. І. Вернадського Академії наук України : бібліогр. покажч., 1918–1993 / НАН України ; уклад. І. Г. Шовкопляс, Р. С. Жданова, Н. М. Погребецька, Л. С. Новосолова, М. Д. Бойченко ; Т. Є. Яковець ; відп. ред. : О. С. Онищенко, В. Ю. Омельчук. Київ, 1993. 299 с.

References

1. Pohrebetska, N., Matusevych, V., Omelchuk, V. (Comp.). (1998). *Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho, 1918-1998: bibliohr. pokazhch. literatury za 1993-1998 rr.* [Vernadsky National Library of Ukraine 1918-1998: bibliographer pointer literature for 1993-1998] Kyiv, Ukraine: NAN Ukrainy. [In Ukrainian].
2. Pohrebetska, N., Omelchuk, V. (2005). *Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho (1993-2003 rr.): nauk.-bibliohr. pokazhch. vydan biblioteky ta literatury pro yii diialnist.* [Vernadsky National Library of Ukraine (1993-2003): scientific-bibliography pointer of library publications and literature on its activities] Kyiv, Ukraine: NAN Ukrainy. [In Ukrainian].
3. Popuk, V. (2018). *Zdobutky, problemy, zavdannia i perspektyvy rozvytku Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho* [The achievements, problems, tasks and perspectives of the development of the Vernadsky National Library of Ukraine]. *Biblioteknyi Visnyk*, 1, 20-27. [In Ukrainian].
4. Kovalenko, K., Bytiutska, L., Pavlova, V., Shemets, N., Hutianskyi, S. (Comp.). (1970). *Tsentralna naukova biblioteka Akademii nauk URSR: bibliohr. pokazhch., 1919-1969 rr.* [Central Scientific Library of the Academy of Sciences of the UkrSSR: bibliographic index, 1919-1969] Kyiv, Ukraine: Akad. nauk. URSR. [In Ukrainian].
5. Skokan, K., Lukianenko O., Pohrebniak, M. (Comp.). (1975). *Tsentralna naukova biblioteka Akademii nauk URSR: pokazhch. literatury, 1970-1974 rr.* [Central Scientific Library of the Academy of Sciences of the UkrSSR: index. Literature, 1970-1974] Kyiv, Ukraine: Akad. nauk. URSR. [In Ukrainian].
6. Sorokovska, S., Hutianskyi, S. (Eds.). (1979). *Tsentralna naukova biblioteka Akademii nauk URSR: bibliohr. pokazhch., 1975-1978 rr.* [Central Scientific Library of the Academy of Sciences of the UkrSSR: bibliographic index, 1975-1978] Kyiv, Ukraine: Akad. nauk. URSR. [In Ukrainian].
7. Shovkoplias, I., Zhdanova, R., Pohrebetska, N., Novosolova, L., Boichenko, M.; Yakovets, T. (Comp.). Onyshchenko, O., Omelchuk, V. (Eds.). (1993). *Tsentralna naukova biblioteka im. V. I. Vernadskoho Akademii nauk Ukrainy: bibliohr. pokazhch.,*

1918-1993 [Central Scientific Library named after. V. I. Vernadsky of the Academy of Sciences of Ukraine: bibliographic index, 1918-1993]. Kyiv, Ukraine: NAN Ukrainy. [In Ukrainian].

Iryna Lykhanova.

PhD, Research fellow, national bibliography department,
Vernadsky National Library of Ukraine

e-mail: lihanova7422@nbuv.gov.ua

tel.: 044 524 26 97

**Bibliographic publications of Vernadsky National Librari of Ukraine:
milestones of centenary advancement (1918–2018)**

The article presents a bibliographic review of a series of pointers, prepared by Vernadsky National Library of Ukraine, revealing the multiplesided aspects of its activity for a hundred years (1918–2018). Peculiarity and value of these pointers – is that they include not only the works of the Library staff, but also works of the other authors, touching upon the history of this unique institution, cover theoretical and methodological problems of library science, librarianship, bibliography science, bibliography, archival science, document science and information activities. The article also reflects works, published on the materials of the unique funds of the Library. By the 100th Anniversary of the Library, the Department of National Bibliography prepared Pointer «Vernadsky National Library of Ukraine (2004–2018)», which chronologically continues similar previous editions. Its electronic version is available on the NBUV website (www.nbuv.gov.ua). Materials of the analyzed pointers allow reader to trace the 100-year history of the formation and development of the Library, to evaluate scientific achievements of its employees in the field of library business, and eventually, to take advantage of this achievement in practice.

Keywords: Vernadsky National Librari of Ukraine, bibliographic review, library science, library studies.

Стаття надійшла до редакції 8.04.2019 р.